

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ เพื่อนำสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีของประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า การศึกษายังเป็น ส่วนหนึ่งของชีวิตที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่พึงปรารถนา นั่นคือการศึกษาเป็นกลไกที่ทำหน้าที่ เลือกสรรและรับรองบุคคลเพื่อบรรจุเข้าสู่ระดับชั้นของตำแหน่งต่าง ๆ ทาง เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การได้รับการศึกษาสูงย่อมหมายถึง การมีโอกาสที่จะได้ทำงานที่ดีกว่า มี เกียรติสูงกว่า และมีอิทธิพลทางการเมืองมากกว่าอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการ ศึกษาแห่งชาติ 2517 อ้างถึงใน เสน่ห์ จามริก 2530 : 66) คุณค่าของการศึกษาในขั้นนี้ เป็นที่ประจักษ์ของประชาชน จึงมีการสนับสนุนให้บุตรหลาน เข้ารับการศึกษาในระบบโรงเรียน โดยทั่วหน้าและพยายามให้ศึกษาในระดับสูงขึ้นไปเท่าที่ความสามารถทางสติปัญญาและฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัวจะเอื้ออำนวยจนทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานด้านการศึกษารัฐ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจของประเทศไม่อำนวยที่จะจัดการศึกษาในระดับสูง เพื่อสนองความ ต้องการให้แก่ทุกคนได้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะในสาขาวิชาที่จะเป็นอาชีพที่ สังคมต้องการ เช่น แพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการการ ศึกษาแห่งชาติ 2526 : 1) ในมีหนึ่ง ๆ จึงมีนักเรียนเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถ เข้าศึกษาต่อในระดับ อุดมศึกษาของรัฐได้ดังปรากฏในสถิติของผู้สมัครสอบคัดเลือก เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ปีการศึกษา 2531 จำนวนทั้งสิ้น 90,397 คน แต่รับได้เพียง 21,372 คน (สยามจดหมายเหตุ 2531 : 283)

ปัจจุบันผู้ปกครองของนักเรียน ในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ มีความต้องการให้บุตร หลานของตนเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งโดยปกติแล้ว ผู้ที่อาศัยอยู่ใน เมืองหลวงย่อมมีแนวโน้ม

ที่จะมีโอกาสได้รับการศึกษาค่อนข้างสูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองต่างจังหวัดหรือตามชนบท (Brazer and Martin 1962: 39 อ้างถึงใน ปราณี ศุภกุล 2529: 12) ประกอบกับฐานะทางเศรษฐกิจและระดับการศึกษาค่อนข้างดีทำให้ผู้ปกครองเหล่านี้มีความคิดก้าวหน้าที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร (2523: 83-86) และ จุมพล หนิมพานิช (2518: 153) ด้วยเหตุนี้เมื่อนักเรียนจบการศึกษากาอมบังคับในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้ปกครองจะสนับสนุนให้ไปสอบแข่งขันเพื่อเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีชื่อเสียง ซึ่งจะเห็นได้จากสถิติของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีชื่อเสียงบางแห่ง อัตราส่วนผู้มาสมัคร เข้าเรียนต่อจำนวนผู้เข้าเรียนได้อยู่ใน ระดับ 3 : 1 ในขณะที่บางโรงเรียนมีจำนวนผู้มาสมัคร เข้าเรียนต่อน้อยกว่าจำนวนที่โรงเรียนรับได้ (รวิวรรณ ชินะตระกูล 2530: 4) เพราะความเชื่อที่ว่าถ้าบุตรหลานของตนสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนที่ได้รับความนิยมนจากบุคคลทั่วไปแล้ว จะสามารถเข้าเรียนต่อในระดับสูงขึ้นได้ และยังเห็นว่าโรงเรียนเหล่านั้นเป็นโรงเรียนที่ดังมานาน มีชื่อเสียง การสอนเน้นวิชาการ ครูเอาใจใส่การเรียนการสอน (กองแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2529 อ้างถึงใน รวิวรรณ ชินะตระกูล 2530: บทนำ) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภร ประเสริฐศิลป์ (2522: จ) ที่พบว่าในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานโรงเรียนด้านการเรียนการสอน นั่นคือ ถ้ามาตรฐานของโรงเรียนสูงผลการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนก็จะสูงด้วย

การแข่งขันเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปนั้น มีการเน้นความรู้ ความสามารถด้านเนื้อหาเป็นสำคัญ ดังปรากฏในปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษาในปัจจุบัน ที่บางโรงเรียนเน้นการสอนเนื้อหาวิชาและละทิ้ง หลักการบางอย่างของหลักสูตร มุ่งเพียงการเรียนต่อของนักเรียนเป็นสำคัญ (ภกาทิพย์ ศิริรัตน์ชัย 2529: 12) แต่การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานในด้านการอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้เพื่อจะได้ประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและความสามารถและดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กระทรวงศึกษาธิการ 2525: ฐ) ดังนั้นหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 จึงนำเอาเนื้อหาวิชาและประสบการณ์มาจัดกลุ่มเรียกว่ากลุ่มประสบการณ์ ซึ่งมีอยู่ 5 กลุ่ม ซึ่งเน้นการพัฒนาชีวิตมากกว่า

เน้นให้เป็นพื้นฐานของการศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป (อุทัย บุญประเสริฐ และ ณรงค์ อักขิโสภา 2528: 15-17) เมื่อหลักสูตรไม่ตอบสนอง ความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครอง ผู้ปกครองจึงหาแนวทางให้บุตรหลานของตนหาความรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่คนต้องการ จึงเกิดการสอนพิเศษหรือหลายท่านเรียกว่า "การกวดวิชา" ซึ่งเน้นเนื้อหาและสอนเพิ่มเติม นอกเวลาเรียน

นอกเหนือจากการสอนพิเศษ เพื่อให้ผู้เรียนสอบแข่งขันในระดับสูงแล้ว สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้เกิดการสอนพิเศษขึ้น กล่าวคือ ในสังคมเมืองหลวง มีอัตราค่าครองชีพสูง ผู้ปกครองของนักเรียนไม่มีเวลาให้แก่บุตรหลาน เพราะต้องประกอบอาชีพทั้งบิดามารดา จึงต้องจ้างผู้สอนพิเศษมาดูแลการศึกษาของบุตรแทนตน ประกอบกับผู้ที่มีอาชีพครูบางส่วนได้รับเงิน เดือนและสวัสดิการไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายในการดำเนินชีวิต ครูเหล่านั้นจึงหารายได้พิเศษจากการสอนพิเศษ และผู้ที่เรียนจบด้านวิชาชีพครูประสบปัญหาการว่างงาน เป็นจำนวนมาก จะเห็นได้จากสถิติของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู ซึ่งได้รายงานไว้ใน พ.ศ.2529 มีผู้สมัครสอบแข่งขันเป็นข้าราชการครู จำนวน 195,788 คน แต่รับได้เพียง 3,796 คน คิดเป็นร้อยละ 1.94 (ในประเทศไทย 2530: 15-16) การสอนพิเศษจึงเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ครูและเพิ่มอาชีพให้แก่คนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่ไม่มีอาชีพครูเป็นหลัก (กวี วงศ์พุฒ 2530: 46)

ในขณะที่ผู้ปกครองนิยมให้บุตรหลานเรียนพิเศษนั้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการเรียนพิเศษทั้งในด้านการก่อให้เกิดผลดีและผลเสีย ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ (2530: 70) ได้กล่าวว่าการเรียนของเด็กปกติวันหนึ่งประมาณ 6-7 ชั่วโมง ก็เพียงพอแล้ว เวลาที่เหลือออกนั้นควรจะเป็นเวลาพักผ่อนสิ่งที่ค้างคา เพื่อให้มองเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น สุพัฒน์ สุขมลสันต์ (2530: 49-50) ได้ให้ทรรศนะว่าการเรียนพิเศษนั้นถ้าจะมองเชิงทฤษฎีแล้วมีประโยชน์ แต่ถ้ามองในเชิงปฏิบัติแล้วถือว่าเป็นการสูญเปล่าทางการลงทุนของผู้เรียน เพราะผู้เรียนต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเรียนซึ่งได้ผลน้อยมาก สิ่งที่ได้ก็คือ ความมั่นใจในการสอบเท่านั้น อภิชาติ พันธเสน (2530: 30) ได้กล่าวเสริมเรื่องการสอนพิเศษว่าจะก่อให้เกิดผลดีเฉพาะผู้ที่มีอาชีพสอนพิเศษ เพราะทำให้มีรายได้จากการสอนพิเศษ ส่วนผลดีที่เกิดกับผู้เรียนพิเศษคือ การได้เปรียบผู้อื่นในสังคม ซึ่งอยู่ในระบบการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งผลดีทั้งหมดดังกล่าวจะทำให้ช่องว่างทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอยู่แล้วขยายกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

การศึกษาในระดับประถมศึกษาชั้นนั้น เป็นระดับที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติอย่างยิ่ง เพราะเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชนทุกคน (อุทัย บุญประเสริฐ และ ณรงค์ อัทธินิสภา 2528 : 1) การสอนพิเศษสำหรับนักเรียนในระดับนี้ ทำให้ผู้ปกครองเกิดความมั่นใจว่าเมื่อเตรียมพื้นฐานการศึกษาให้ดีจะมีโอกาสก้าวหน้า และเรียนต่อในระดับสูงมากยิ่งขึ้น การสอนพิเศษจึงเพิ่มความเข้มในวิชาสามัญ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และตัดวิชาในกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพออก แล้วแทนด้วยภาษาอังกฤษ เป็นการเตรียมพื้นฐานวิชาสามัญให้แข็ง (อภิชัย พันธเสน 2530 : 22) ดังนั้นจึงเกิดการสอนพิเศษกันอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร การเรียนพิเศษต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก สถานที่เปิดสอนพิเศษส่วนมากตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ (ประยูร ศรีประสาธน์ 2530 : 63) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่อง การกวตริชากับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อที่พบว่าผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย รายเดือนอยู่ในระดับดีเป็นผู้ที่เรียนกวตริชามาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2526 : 35) การเรียนพิเศษจึงเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของนักเรียน ซึ่งจะเห็นได้จากที่นักเรียนไปเรียนพิเศษในวันธรรมดาหลังเลิกเรียน วันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันหยุดราชการต่าง ๆ มีการประกาศรับสมัครผู้เรียนพิเศษของสถานศึกษาสอนพิเศษ และกลุ่มบุคคลที่สอนพิเศษตามหน้าหนังสือพิมพ์ เป็นประจำทุกวัน การหาผู้สอนพิเศษให้บุตรหลานของผู้ปกครองมีหลายวิธี เช่น ใช้ครูในสถานศึกษาเดิม สอบถามจากผู้ปกครองด้วยกัน เกี่ยวกับครูสอนพิเศษที่เป็นที่นิยมโดยทั่วไป หรือสอบถามเกี่ยวกับโรงเรียนที่เปิดสอนพิเศษที่มีคุณภาพ ซึ่งจากการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนกวตริช พบว่า อิทธิพลในการเลือกโรงเรียนกวตริชในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ ผู้ปกครองจัดหาให้เรียน ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรียนกวตริช วิชา เพราะเพื่อนและผู้ปกครองแนะนำ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524 : 26)

สถานที่จัดสอนพิเศษนั้นจะมีในโรงเรียนกวตริชที่เป็นโรงเรียนของเอกชน ซึ่งจัดตั้งตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ.2494 มาตรา 20 (5) ใน พ.ศ.2512 กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายไม่อนุญาตให้มีการจัดตั้งโรงเรียนลักษณะนี้เพิ่มขึ้นในกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาค เพราะได้เล็งเห็นว่าไม่มีความจำเป็นและจะทำให้ผู้ปกครองสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ทำให้โรงเรียนกวตริชมีจำนวนลดลง แต่ความนิยมในการเรียนพิเศษของนักเรียนยังมีมากขึ้น ทำให้มีการกระทำผิดพระราชบัญญัติ เช่น มีการย้ายอาคารสถานที่โดยผลการ การขึ้นค่าเล่าเรียน

และโฆษณาโรงเรียนไม่ตรงตามที่โรงเรียนได้รับอนุญาตไว้จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน การสอนพิเศษจึงเริ่มมีรูปแบบต่าง ๆ ออกไป เป็นการเรียนการสอนโดยบุคคล กลุ่มบุคคล ซึ่งผู้สอนเป็นครูและอาจารย์ในสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน สถานที่สอนเป็นสถานที่ราชการหรือตามสะดวก เช่น บ้านพักผู้สอนหรือผู้เรียน และมีผู้สอนจำนวนมากเป็นเพียงนิสิตนักศึกษา ซึ่งอาจไม่ได้เรียนวิชาชีพครูโดยเฉพาะ การสอนในลักษณะนี้ ทำให้เกิดสถานกวดวิชาหรือสอนพิเศษที่ไม่ถูกกฎหมายมากมาย (สุพัฒน์-สุกมลสันต์ 2530 : 48)

การสอนพิเศษได้รับความนิยมจากนักเรียนมากพอสมควร เพราะมีผลต่อการเรียนการสอนในโรงเรียน ในส่วนที่ทำให้นักเรียนที่เรียนอ่อนสามารถเรียนทันเพื่อนหรือเรียนจบหลักสูตรตามที่กำหนด ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ข้อหนึ่งของการตั้งโรงเรียนกวดวิชา (ประพัฒน์ จำปาไทย 2530 : 79) และสอดคล้องตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่ว่า เด็กเรียนช้าลำหลังเพื่อนมักมีปัญหาทางการเรียนและด้านความประพฤติจึงควรได้รับความช่วยเหลือจากครู (สุโท เจริญสุข 2523 : 64)

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการเรียนกวดวิชาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สรุปได้ว่านักเรียนมีความคิดว่าการกวดวิชาเป็นการช่วยทบทวนวิชาที่เรียนมาแล้วและติกว่าการอยู่บ้านเฉย ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524 : 26) สุนทร โคตรบรรเทา (2530 : 24) ได้เสนอแนะว่านักเรียนที่มีระดับสติปัญญาดี ควรจะได้ใช้เวลาว่างหาความรู้เพิ่มพูนสติปัญญาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นด้วยการเรียนพิเศษ โดยเฉพาะในวิชาที่ตนเองสนใจ การเรียนควรจะเจาะลึกไปในด้านใดด้านหนึ่ง การสอนพิเศษให้นักเรียนเหล่านี้จะทำให้ไม่มีปัญหาทางด้านอารมณ์ที่เกิดจากการชังนักเรียนเก่งไว้ในชั้นเรียนซึ่งมีสิ่งที่ไม่น่าสนใจและทำทนาย การสอนพิเศษจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวุฒิภาวะทางสังคมเพิ่มมากขึ้น

การสอนพิเศษมีส่วนทำให้นักเรียนสนใจการเรียนในหลักสูตรน้อยลง แต่ฝึกฝนในเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับสูงเท่านั้น (กาญจนา ชูครูวงศ์ และ ช่อมงคล 2526 : 68) เป็นการลดคุณค่าทางการศึกษาทั้งนี้เพราะการศึกษามีใช้เครื่องมือเพื่อสอบแข่งขัน แต่เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือที่จะทำให้เกิด

ความเจริญของงานทุกทางในส่วนบุคคล (ปิ่น มาลากุล อ้างถึงใน สุนทร ศรีรักษา และคณะ 2520 : 8) การสอนพิเศษอาจทำให้วัตถุประสงค์ของการประถมศึกษาในปัจจุบันไม่บรรลุผล เพราะตามหลักการสอนในหลักสูตรจะเน้นทั้งภาควิชาการและภาคปฏิบัติ วิธีการสอนต้องมีความหลากหลายและเหมาะสม กับวัตถุประสงค์และลักษณะเนื้อหาวิชา การสอนพิเศษอาจเป็นสาเหตุทำให้นักเรียน เกิดความ เบื่อหน่ายการเรียน เพราะบางครั้ง เป็นการสอนบทเรียน เดิมซ้ำ ๆ กัน (ศิริกาญจน์ ไกลสมภ 2522 : 10) สุโท เจริญสุข ได้กล่าวถึงการทำงาน แบบซ้ำ ๆ จำเจว่าเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้นักเรียน เบื่อหน่ายขาดแรงจูงใจ (สุโท เจริญสุข 2523 : 64) จึงมีผลทำให้นักเรียน ใช้เวลาไปกับการชุดคุย หรือ เล่นกับเพื่อน ๆ ในเวลาเรียน เพราะคิดว่ามีครูสอนพิเศษซ้ำให้ที่บ้าน การสอนพิเศษนั้นจะสอน ในช่วง เวลานั้นนอกเหนือเวลา เรียนตามปกติ เป็นการ เพิ่ม เวลาเรียนให้นักเรียนมากยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียน ได้รับการพัฒนา ในด้านพุทธิพิสัยเท่านั้น ส่วนการพัฒนา ด้านทักษะพิสัยและจิตพิสัยมีไม่มากเท่าที่ควร เด็กไทยจึง ถูกยึดเยียดความรู้ความคิด จากความหวังดีของผู้ใหญ่เกินความจำเป็น เรา เน้นที่ความรู้ความ จำมากเกินไป ส่วนที่ส่งเสริม ให้ เป็นคนที่สมบูรณ์ในด้านความคิด จิตใจ และบุคลิกภาพที่เหมาะสม กลับได้รับความเอาใจใส่จากผู้ใหญ่น้อยมาก (อ้อม ประนอม 2530 : 52)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการกวดวิชาในระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนและผู้ปกครอง เห็นด้วยกับ การเรียนกวดวิชา และคิดว่าเด็กจะได้รับความรู้เพิ่ม เพิ่มขึ้นหลังกวดวิชาแล้ว นอกจากนี้เด็กยัง ได้ทราบแนวทาง ในการทำข้อสอบเพื่อคัดเลือก เข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นต่อไป (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524 : 26) สำหรับในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น จะต้องสอบเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาและมีนักเรียนบางส่วนที่ เรียนพิเศษ เพราะต้องการ เรียน เพื่อซ่อม เสริมหรือ เพื่อสอบแข่งขันจึงทำให้เกิดกิจการการสอน พิเศษปรากฏอยู่ทั่วไป และในขณะนี้ยังไม่มีผู้วิจัย เกี่ยวกับการสอนพิเศษในระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในเรื่องดังกล่าวเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครอง ครู และนักเรียนจะ ได้ทราบข้อมูล เบื้องต้นเกี่ยวกับการสอนพิเศษในด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ประเภท การเรียนการสอนและกระบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้จะทำให้ทราบระดับความพอใจของ ผู้ปกครองและนักเรียนที่เรียนพิเศษ เกี่ยวกับผลที่ได้รับ การเลือกศึกษาเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษา

ที่มีขนาดใหญ่มากนั้น เพราะโรงเรียนขนาดนี้มักตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน และมีชื่อเสียง จึงมีนักเรียนจำนวนมาก ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี ผู้ปกครองจึงสามารถให้บุตรหลานเรียนพิเศษได้ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการศึกษาเรื่องการกวาดวิชากับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ พบว่า ผู้เรียนกวาดวิชาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในระดับสูง (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2526 : 35) นอกจากนี้ โรงเรียนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครทุกโรงเรียน มีนักเรียนตั้งแต่ 1,080 คนขึ้นไป ดังนั้น เพื่อให้สภาพโรงเรียนทุกสังกัดที่ใช้ศึกษา มีลักษณะใกล้เคียงกันในเรื่องขนาด จึงเลือกศึกษาเฉพาะโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มาก ทั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการศึกษาของผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ในส่วนของผู้บริหารการศึกษาระดับต่าง ๆ สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดหลักสูตร เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการสอนพิเศษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดการเรียนการสอน ความพอใจในการเรียนของนักเรียนและผู้ปกครอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนที่เรียนพิเศษ เฉพาะที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มาก มีนักเรียนตั้งแต่ 1,080 คนขึ้นไปทุกสังกัด รวมทั้งครูสอนพิเศษและผู้ปกครองเท่านั้น
2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพิเศษ จะศึกษาใน 2 ลักษณะ คือ การสอนที่จัดเป็นโรงเรียนสอนพิเศษและการสอนที่ไม่จัดเป็นโรงเรียนสอนพิเศษ
3. ประเภทของการเรียนการสอนพิเศษ จะศึกษาเพียง 3 ลักษณะ คือ การสอนพิเศษเพื่อซ่อม เสริม และสอบคัดเลือกเข้าเรียนเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นถือว่าเป็นเครื่องมือที่เชื่อถือได้ เพราะผู้ตอบตอบด้วยความจริงใจ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การสอนพิเศษ หมายถึง การสอนวิชาบางวิชาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของกระทรวงศึกษาธิการนอกเวลา เรียนปกติ ซึ่งในการ เรียนนี้ผู้สอน เรียกค่าตอบแทน จากผู้เรียน

การจัดการ เรียนการสอนพิเศษ หมายถึง การจัดการ เรียนการสอนพิเศษในเรื่อง เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการ เรียนการสอน ประเภทของการ เรียนการสอน และกระบวนการ เรียน การสอนพิเศษ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง นักเรียนชายและหญิงที่เรียนพิเศษ ซึ่งกำลัง ศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2531 จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร สังกัดต่าง ๆ คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน ทบวงมห วิทยาลัย และกรุง เทพมหานคร

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือญาติที่อุปถัมภ์การเรียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ครูสอนพิเศษ หมายถึง ผู้สอนพิเศษนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอนวิชาบางวิชาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของกระทรวงศึกษาธิการนอก เวลาเรียนปกติ ซึ่งในการสอนนี้ผู้สอนได้รับค่าตอบแทนจากผู้เรียน

ความพอใจในการเรียนพิเศษ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีต่อการจัดการ เรียนการสอนพิเศษ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงการสอนพิเศษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดการ เรียนการสอน ความพอใจในการ เรียนของนักเรียนและผู้ปกครอง
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการตัดสินใจของผู้ปกครอง และนักเรียน เกี่ยวกับการ เรียนพิเศษ
3. เป็นแนวทางสำหรับครูประถมศึกษาในการแนะแนวการศึกษา เพิ่ม เต็มแก่นัก เรียน และผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนทั้งประ เภทและรูปแบบของการสอนพิเศษที่เหมาะสม